Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 243. — ŠTEV. 243. | NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 17, 1933. — TOREK, 17. OKTOBRA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

STAVKUJOČI JEKLARJI SO SE VRNILI NA DELO

ČE SE BODO PRIZADEVANJA NRA IZJALOVILA BO BREZ DVOMA ZAVLADAL V DEŽELI RADIKALIZEM

Odbor senatorja Wagnerja je izvojeval odločilno zmago. — Položaj v Patersonu se je poostril. — Majnerji so vpoštevali poziv governerja Pinchota in se vrnili na delo. — Pomožni delavski tajnik je posvaril delavce in delodajalce pred sabotažo.

Velika stavka jeklarjev v Weirton, W. Va., je bila včeraj v Washingtonu uravnana. National Steel Corporation in Weirton Steel Corporation, ki je nekaka njena podružnica, sta včeraj izjavili, da bosta vzeli stavkujoče jeklarje nazaj na delo. Meseca decembra se bo vršilo tajno glasovanje, pri katerem bodo izvoljeni delavski zastopniki. Nazaj na delo bodo sprejeti brez izjeme vsi štrajkarji.

Uravnava tega štrajka je dosedaj največje uspeh razsodiščne oblasti, kateri načeluje newyorški senator Wagner.

Lastniki premogovnikov v zapadnem delu države Kentucky, ki se sprva sploh niso zmenili za poziv senatorja Wagnerja, so začeli popuščati. Drug za drugim se oglašajo, da so pripravljeni z vladnim posredovanjem urediti spore, ki jih imajo z delavci.

Pred vojaškim sodiščem je bil obsojen na šest mesecev ječe R. Roberts, voditelj National Miners Union v Gallup, N. M. Robert je pozival stavkujoče premogarje, naj pridejo na zborovanje dobro oboroženi.

Dva tisoč štrajkarjev piketira enajst svilarn v Pawtucket, R. I. Stavkarji zahtevajo višje plače.

Svilarji v Paterson, N. J., še vedno stavkajo. S pogoji, ki so jih jim ponudili gospodarji, nikakor niso zadovoljni.

Pet tisoč izdelovalcev čevljev, ki so stavkali v New Yorku in bližnjih mestih, se je vrnilo včeraj na delo. Gospodarji so jim zvišali plače in skrajšali delovni čas.

V Hoboken, N. J., je včeraj zastavkalo 1200 pristaniških delavcev Kakih sedem do osem sto jih jim bo danes sledilo. Zahtevajo priznanje unije.

FLINT, Mich., 16. oktobra. — Pred tukajšnjim demokratskim klubom je govoril pomožni delavski tajnik Eduard F. McGrady ter rekel, da bo zavladal v Ameriki fašizem ali pa komunizem, če delodajalci ne bodo hoteli izpolnjevati določb NRA. — Delodajalcem ni treba za vsako malenkost odpuščati delavcev, na drugi strani pa tudi delavcem ni treba za vsako malenkost zastavkati. Vse spore zamore uravnati lokalni delavski urad ali pa razsodiščna oblast, kateri načeluje senator Wagner.

PITTSBURGH, Pa., 16. oktobra. — Na poziv governerja Pinchota se je v okrožjih mehkega premoga v zapadnem delu Pennsylvanije večina majnerjev vrnila na delo.

Ko se je štrajk bližal koncu petega tedna, so ostale majne, ki so last raznih tovarn, zaprte, ker so jih štrajkarji še vedno piketirali in kompanije jih niso niti poskušale odpreti.

V Fayette okraju, kjer se je štrajk pričel in najbolj razširil, je bil predsednik United Mine Workers of America William Feeney odstavljen in na njegovo mesto kot provizorični predsednik imenovan William Hynes.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Nemška republika je v nevarnosti

SOVJETI SO ZA SPLOŠNO RAZOROŽITEV

Molotov je poslal brzojavko v Ženevo. — Sovjeti so pripravljeni podpirati v razorožitvi druge države.

Moskva, Rusija, 16. oktobra. — Komaj 36 ur zatem, ko se je Nemčija odločila, da zapusti Ligo narodov in razorožitveno konferenco, je predsednik sveta ljudskih komisarjev, Vječeslav M. Molotov, brzojavil lordu Cecilu v Ženevo, da je sovjetska unija, ne glede na politiko drugih držav, bolj kot kdaj poprej prepričana, da je popolna razorožitev, ali pa kar mogoče največja razorožitev sedaj bolj potrebna, kot kdaj popej. Ta brzojavka je bila odgovor na Cecilovo vprašanje, kakšno je mnenje sovjetov glede razorožitvenega vprašanja.

— Skozi deset let, — je brzojavil Molotov, — je unija socijalističnih sovjetskih republik brez omahovanja zagovarjala splošno razorožitev kot edino jamstvo za mir. Četudi sovjetska unija zasleduje neodvisno politiko, je vendar obenem pripravljena podpirati vse predloge, ki imajo za svoj cilj resnično razorožitev. V resnici sovjetska vlada predlaga, da se opustijo vse vrste najbolj napadalnega orožja na suhem, na morju in v zraku.

Navzlic temu, da vsi sosedje sovjetske unije ne zasledujejo politike miru, me veseli, da morem v imenu sovjetske unije zagotoviti, da bo sovjetska vlada storila vse, kar je v njeni moči, da doseže resnično razorožitev.

"Izvestja" pravijo, da mora biti sovjetska unija na straži vsled razširjenja nemškega fašizma. Pri tem opozarja list na plebiscit v Estoniji, ki bo odločil, ako naj ima predsednik neomejeno moč, kar kaže, da hočejo imeti fašisti popolno oblast v deželi. Enako so na delu fašisti v Letviji in na Finskem.

Sovjetsko časopisje zatrjuje, da skuša Nemčija v vseh majhnih baltiških državah vpeljati fašizem ter od tam napasti Rusijo. Vsled tega mora biti sovjetska unija na straži.

Vendar pa je sovjetsko časopisje edino v naslednjih posledicah:

1. Hitlerjeva Nemčija je največja sovražnica komunizma in ker se je ločila od ostalega sveta in mu kljubuje v razorožitvi, bo najbrže kaznovana, kar bo samo v prilog sovjetske Rusije.

2. Ker je Nemčija odstopila od Lige narodov, bo Liga narodov, katero je Rusija vedno smatrala za nezmožno, da bi reševala svetovne probleme, v najkrajšem času razpuščena.

3. Nastop Nemčije bo najbrže imel za posledico promembo versaillske pogodbe, katere Rusija ni nikdar dobravala.

NEZAPOSLENI INOZEMCI BODO IZGNANI S KUBE

Havana, Kuba, 15. oktobra. — Vlada je odredila, naj bodo deportirani s Kube vsi nezaposleni inozemci, katerih je na otoku kakih pet tisoč.

POGODBA MED ROMUNSKO IN TURČIJO

Turška pozdravlja obisk ministra Titulescu. — Upa, da bo sklenjena črnomorska zveza.

Istanbul, Turčija, 16. oktobra. Romunski zunanji minister Nikolaj Titulescu je v nedeljo prišel v Istanbul in je takoj odpotoval v Angoro, kjer bo podpisal prijateljsko, nevtralno, nenapadalno in pogajalno pogodbo s Turčijo.

Ta pogodba, kateri bo sledila v novembru slična pogodba med Turčijo in Jugoslavijo, pomeni velik korak proti uresničenju splošnega sodelovanja na Balkanu, ker se bodo zbližale Jugoslavija, Romunska, Grška in Turčija. Naloga vseh teh držav je sedaj pregovoriti Bolgarsko, da se pridruži tej zvezi.

Bolgarska se sicer drži v ozadju, kar je posledica njenih izgub v balkanski in svetovni vojni, vendar pa jo je mogoče pridobiti za zvezo, ako je ustreežno njenim željam, da dobi izhod na Egejsko morje in da se reši vprašanje bolgarskih manjšin v njenih sosednjih državah. Ako se balkanske države sporazumejo v tem, tedaj bo na Balkanu zagotovljen stalen mir.

Angora, Turška, 16. oktobra. — Zopet se je pričelo živahno balkansko politično delovanje, ko je prišel v Angoro romunski zunanji minister Titulescu, da podpiše s Turčijo prijateljsko in nenapadalno pogodbo.

Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej je rekel: — Naš cilj je vedno bil in bo tudi v bodoče — mir. V tem gremo še celo dalje, da zrušimo vse meje med balkanskimi državami.

V turških diplomatičnih krogih je tudi razširjeno mnenje, da ima Titulescov obisk tudi namen poravnati spor med Rusijo in Romunsko zaradi Besarabije ter s tem ugladiti pot do črnomorske zveze. S tako pogodbo bi bila postavljena gospodarska zveza med vsemi državami, ki meje na Črno morje.

Sofija, Bolgarska, 16. oktobra. V Dobrudži, ki je pred svetovno vojno pripadala Bolgarski, so bili ubiti štirje Bolgari, več pa jih je bilo ranjenih, ob istem času, ko se je romunski zunanji minister Titulescu mudil v mestu in se je pripravljal na konferenco z romunskim kraljem Karolom in bolgarskim kraljem Borisom.

Kmalu nato, ko je Titulescu oznanil, da bi vsak čas prišlo do sestanka med obema kraljema, so pričele prihajati vesti o nemirih v Dobrudži.

Jutranji listi so naznanjali, da so nemire povzročili romunski dijaki, ki so med ljudstvo razdelili oklice in pozive, da naj Romunizženejo iz dežele Bolgare.

ATENTAT NA DOM UNIJSKEGA VODITELJA

Canton, Ill., 16. oktobra. — Predvčerajšnjim je bil uprizorjen napad na hišo Clarenca Mayjen napad na hiša Clarenca Maynizacije United Mine Workers. Kdo je vrgel bombo, se zaenkrat ni dalo dognati.

DOBIČEK Z OPIJEM

Navzlic japonski obvezi, da bo zmanjšala pridelek opija, ga je povečala. — Mančukuo dobiva visoke davke.

Peiping, Kitajska, 16. oktobra. Nepristranski opazovalci, ki prihajajo iz Džehola, zatrjujejo, da je letošnji pridelek opija mnogo večji kot prejšnja leta. Brez vsake vladne ovire ali omejitve je bila posajena in obdelovana velikanska množina tega strupa.

Mančukuo vlada, ki je v januarju postavila monopol na opij, je obljubila, da bo omejila pridelek opija in odpravila v deželi kajenje opija, toda to je bila samo obljuba.

Navzlic temu, da je jasno videti, da je vprovincah Džehol, Kirin in Heilungkiang tolika množina maka, kot prejšnja leta, zatrjujejo japonski zastopniki na Kitajskem, ki govore v prilog Mančukuo države, da je enoletni monopol pokazal ugodne uspehe, to je, da je bilo promet opija zelo zmanjšan.

Japonci podpirajo svojo trditev s tem, da dokazujejo, da je Mančukuo vlada dobila na davkih na opij $5,000,000, mesto sto milijonov, katere je dobila Mandžurija pod kitajsko vlado.

Ti podatki pa so nasprotni vladnemu poročilu, ki je bilo poslano japonskemu poslaništvu. V tem poročilu znašajo dohodki Mančukuo države $15,386,646.

Iz tega je razvidno, da so hotele japonske vojaške oblasti doseči priklopitev Džehola k Mančukuo, da morejo vse dohodke trgovine z opijem obrniti v blagajno japonske vlade.

Ne glede na to, s kakim namenom je japonska zavzela Džehol, je pri tem imela ogromne dobičke. Mančukuo država dobiva velike davke, japonski trgovci pa spravljajo s prodajanjem opija velikanske dobičke.

OBISKOVALCI V BELI HIŠI

Washington, D. C., 16. oktobra. Jutri bo gost predsednika Roosevelta col. F. M. House, ki je bil najbolj zaupen prijatelj in svetovalec Woodrowa Wilsona. V petek ali v soboto bo pa dospela sem Mrs. Harvey Cushing, tašča predsednikovega sina Jamesa.

RAZSTAVA BO ODPRTA DO 11. NOVEMBRA

Chicago, Ill., 16. oktobra. — Župan Edward J. Kelly je izposloval, da bo svetovna razstava odprta do 11. novembra. Dne 8. novembra bo "dan osebne svobode". Tedaj bodo imeli vsi obiskovalci brezplačni piknik.

MLADENIČ PRIZNAL STRAŠEN ZLOČIN

Ripley, W. Va., 16. oktobra. — Sedemnajstletni Ralph Eddy je danes v zaporu priznal, da je dne 11. septembra usmrtil svojega očeta in svojo mačeho. Kaj ga je napotilo do tega strašnega dejanja, noče povedati.

NAZIJCI SO ZAHREPENELI PO NOVEM CESARSTVU

BERLIN, Nemčija, 16. oktobra. — Ko bo nemški narod 12. novembra šel na volišče, da potrdi Hiterjevo politiko, bo tedaj mogoče konec nemške republike. Ko bo narod potrdil Hitlerja v njegovi politiki, tedaj bo predsednik Hindenburg prišel do prepričanja, da je prišel čas, ko more odložiti vladne skrbi in se more umakniti v zasebno življenje na svoje obsežno posestvo v Neudecku. S tem bo postal Hitler vrhovni poglavar Nemčije.

Odkrita tajnost je, dasi časopisje tega ne izrazi, da se je že Hindenburg sam posvetoval glede svojega odstopa in ravno tako tudi Hitlerjev kabinet.

Samo zavedanje službene dolžnosti zadržuje Hindenburga, da ne odstopi toliko časa, dokler nazijska vlada ne doseže trdnih tal.

Niti najmanjšega dvoma ni, da bi bil Hindenburg v svoji zvestobi do cesarja najbolj srečen, ako bi se mogel odpovedati predsedništvu v prilog bivšega cesarja Viljema.

V političnih krogih so mnogo razpravlja o nedavnem obisku bivšega prestolonaslednika Friderika Viljema v Neudecku.

Toda med napadalnimi četami, ki tvorijo hrbtenico Hitlerjeve vlade, je le malo navdušenja za monarhijo.

V notranjih nazijskih krogih so že mnogo razpravljali, da bi po končanem Hindenburgovem predsedništvu Nemčija opustila državno predsedništvo in bi mesto njega bilo postavljeno mesto "državnega voditelja", kar bi seveda postal Hitler.

Hitler je takoj pričel s kampanjo za prihodnje volitve. V Monakovem in Berlinu je bil pozdravljen z velikim navdušenjem.

— Odlično nalogo imamo, — je rekel Hitler v Monakovem, — da napolnimo srca našega naroda z novim pogumom.

Pri državnozborskih volitvah ne bo predsedništvo niti omenjeno. Kakorhitro je bilo razglašeno, da je Nemčija izstopila iz Lige narodov in zapustila razorožitveno konferenco, se je takoj pričela velika kampanja. Takoj je bilo naznanjenih na tisoče shodov, po ulicah so korakale ljudske množice in oklici so bili nabiti po ulicah. Poslužili so se vseh sredstev, s katerimi je mogoče doseči ušesa prebivalstva.

TRENJE MED RUSIJO IN JAPONSKO

Sovjetska vlada je utrdila svojo mejo v Sibiriji. Močna ruska armada je razpostavljena ob meji.

Peiping, Kitajska, 16. oktobra. Kot zagotavlja nek visok uradnik sovjetskega poslaništva v Peipingu, je Rusija utrdila svojo mejo proti Mančukuo in je popolnoma pripravlejna na vojno z Japonsko.

Trije sovjetski aeroplani so tri ure letali nad Džeholom in so se obrnili proti severu, ko so japonski protizračni topovi namerili na nje ogenj.

Nobena tajnost ni, da je sovjetska Rusija utrdila utrdbe na svoji vzhodni meji. Za slučaj sovražnosti bo sovjetska armada sposobna ne samo za obrambo, temveč tudi za napad.

$31.000.000 ZA PRAŠIČE

Washington, D. C., 15. oktobra. Vlada je farmerjem plačala približno $31,000,000 za prašiče v svojem načrtu za pomoč farmerjem.

Vlada je kupila od farmerjev 6,200,000 prašičev, ki so tehtali od 20 do 100 funtov ter 220,000 plemenskih svinj. Tekom petih tednov so bili poklani vsi prašiči in okoli 100,000,000 funtov svinjskega mesa je bil izročeno vladnemu pomožnemu odboru za razdelitev med potrebne.

Vključno ceno, ki je bila plačana farmerjem, je vlada izdala za klanje in prevoz prašičev 350 milijonov dolarjev.

"ŽIVEL HITLER!" — KLIČE DUNAJ

Dunaj, Avstrija, 16. oktobra. — Dunajski dijaki so glasno demonstrirali po mestu v prilog Nemčije.

Razvitje swastika zastave na tehnologičnem zavodu je bilo znamenje za demonstracije visokošolcev. Med korakanjem po mestu so dijaki klicali "Živel Hitler!" in so peli nazijske pesmi.

Četudi je Avstrija v veliki meri odvisna od Lige narodov, vendar mnogi Avstrijci odobravajo Hitlerjev nastop pred Ligo narodov. Razširjene so tudi govorice, da bo tudi Ogrska izstopila iz Lige narodov.

NEURATH SE JE OPRAVIČIL

Berlin, Nemčija, 15. oktobra. — Nemški zunanji minister baron Konštantin Neurath se je opravičil ameriškemu poslaniku Williamu E. Doddu, ker je moral nanj čakati 8 ur po dogoverjenem času za konferenco.

Poslanik Dodd je vložil protest, ker nemška vlada ni kaznovala nazijcev, ki so napadli ameriške državljane.

Dodd je moral čakati ministra Neuratha, ker je imel Neurath važne konference s kancelerjem Hitlerjem zaradi nemške politike glede Lige narodov in zaradi razorožitvene konference.

Berlin, Nemčija, 15. oktobra. Nemška vlada je aretirala nazijce, ki so napadli 10. oktobra v Duesseldorfu Amerikanca Rolanda Velza iz Meriden, Conn. Napadalci bodo prišli v nekaj dneh pred sodišče. Štirje nazijci, ki so napadli Švicarja Ruegga in Angleža Hardyja, so bili poslani v koncentracijsko taborišče.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Svetko Sakser, President — L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA",
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3—8878

ŠTRAJKI

Pred konvencijo Ameriške Delavske Federacije je govoril tudi general Johnson, administrator NRA.

Priznal je, da je baš sedaj v Ameriki v najrazličnejših panogah industrije toliko štrajkov kot jih še nikoli ni bilo.

Štrajka skoro pol milijona delavcev — od čevljarjev v novoangleških državah, premogarjev v Pennsylvaniji, West Virginiji, Kentucky in Illinois, do ribičev v Californiji.

To je v gotovem oziru dobro znamenje. Znamenje, da so se začeli časi boljšati. Kadar je malo dela, se bo delavec le težko odločil za štrajk.

V zadnjih dveh letih Hooverjeve administracije so bili štrajki bele vrane, kmalu po Rooseveltovi administraciji so se pa začeli.

Štrajk je prehod s slabšega na bolje. Že vsaj v sedanjem času je to nepobitna resnica.

NEMČIJA IN LIGA

Najvažnejše poročilo v zadnjih par mesecih se glasi: — Nemčija je izstopila iz Lige narodov. Nemčija se noče udeleževati razorožitvene konferenc.

Izza izbruha svetovne vojne svet še nikdar ni bil pred tako nevarnostjo.

Francozi zatrjujejo in imajo baje tudi dokaze, da se je Nemčija v zadnjem času temeljito in z bliskovito naglico oboroževala in da je je pokazala hrbet razorožitveni konferenci edinole zato, ker se hoče izogniti mednarodni preiskavi, koliko orožja ima pravzaprav.

Francozi pravijo: — Če Nemčija ne bo razorožila Porenja, ga bomo mi razorožili. V to nas pooblaščajo določbe versaillske pogodbe.

Kakor leta 1914, ima Nemčija tudi sedaj fanatika na krmilu. Kakor leta 1914, vlada tudi danes Nemčiji človek, čigar fanatizem meji že na blaznost. Razlika je le ta, da je Hitler za spoznanje večji norec nego je bil kajzer.

MISLI OB BLAZNIKOVI PRATIKI

Kakor vsako leto, ima tudi letos knjigarna Glasa Naroda v zalogi Blaznikove pratike.

Izraz "pratika" izhaja baje iz latinske besede "practica", kar pomeni nekaj praktičnega, priročnega in, v tem slučaju, lahko umljivega.

Pratika je čudovita knjižica, tako spretno sestavljena, da jo umne čitati tudi tisti naš človek, ki ni čitanja vešč.

Če pa pismen človek lista po nji, se v njem vzbudi zanimanje za razne nebeška znamenja, za praznike in za svetnike, ki so bili nekoč v stari domovini tako temeljito praznovani.

V nji so važne stvari za kmetovalca in za naše ljudi v starem kraju, ki imajo opravka za oblastmi, s katerimi so "štempeljni" v naločljivi zvezi.

Poleg kratke kronike vsebuje pratika tudi rodopis rodbine, ki osrečuje Slovence s svojo vlado. Dolgo, dolgo so bili Habsburžani, slednjič jih je pa nadomestila dinastija Karadžorževičev.

Prejšnji rodopisi so bili dolgi, sedanji je pa kratek. Omenjena sta samo dva prednika sedanjega kralja. Bilo jih je več, prednikov in žlahtnikov, in vsi so storili nesrečno smrt.

Edinole oče sedanjega kralja je umrl v postelji, kot se človeku spodobi. Vsi drugi so umrli v opankah. Izjema je bil le zadnji Obrenović, ki je bil ob svoji smrti v copate obut.

Noben narod na svetu ni delal s svojimi kralji tako kratkih procesov kakor so jih delali Srbi.

Aleksander ne more biti eden najslabših, ker vlada razmeroma že precej let.

Iz Jugoslavije.

Obsojeni komunisti.

3. oktobra je državno sodišče za zaščito države izreklo razsodbo proti Krndiji Dragomiru in tovarišem, ki so bili obtoženi po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi, kar so delali po navodilih komunističnih centrov v inozemstvu komunistično propagando v jug. državi s tem, da so širili letake in druga nezakonita sredstva ter pregovarjali druge — vse z namenom, da bi nasilno izpremenili politični in socijalni red v državi Državno sodišče je na podlagi preiskoalnega sodnega materijala, objektivnih dejstev in na podlagi prepričanja, ki ga je dobilo med razpravo, proglasilo za krive in obsodilo: Krndijo Dragomira na 5 let ječe in 5 let izgube častinh pravic; Mikičiča Risto na 8 let ječe in trajno izgubo častnih pravic; Sladiča Ramiza na 4 leta ječe in 5 let izgube častnih pravic; Kakdiča Reševa na 2 leti strogega zapora; Mikičič Darinko na 9 mesecev strogega zapora; Nikoliča Anteja na 2 leti ječe in 5 let izgube častnih pravic; Begoviča Vlajka, (ki je pobegnil), na 12 let ječe in trajno izgubo častnih pravic. Vsem obsojencem se šteje v kazen prestani preiskovalni zapor. Oproščeni so obtožbe: Prica Srdja, Čokjat Ilija, Kozič Milenko, Matijaščin Antun, Abd-Hodžič Asim, Atijac Izidor, Sotra Branko, Brekalovič Omer (ki je pobegnil) in Čanek Aleksander (ki je pobegnil). Sodba je izvršljiva.

Vladna pomoč poplavljencem.

Za poplavljence je ministrstvo za notranje zadeve v Beogradu poslalo nadaljnih 100,000 Din preko Narodne banke, podružnice v Ljubljani. Od tega zneska dobe sreska načelstva v Brežicah 5000 Din, v Celju 5000 Din, v Kočevju (za Loški potok in Dolenjo vas) 60,000 Din, v Krškem 5000 Din, v Laškem 5000 Din, v Litiji 10 tisoč Din in v Ljubljani (okolica) 10,000 Din.

Georgij Dimitrov in njegova soproga.

Obtožnica v hitlerjevskem procesu zaradi požiga berlinskega parlamenta, bolgarskega emigrantao Georgije Dimitrova, ki je s svojim odločnim nastopom med procesom vzbudil pozornost vsega sveta, veže tudi mnogo na Jugoslavijo. V prvi vrsti je njegova soproga Srbkinja, ki se je pred dolgimi leti mnogo udejstvovala v javnem življenju v Beogradu in po drugih mestih. Dimitrov je star že preko 50 let in tudi njegova soproga Ljubica, rojena Ivoševičeva ni dosti mlajša od njega. Rodila se je v južnih srbskih krajih, kjer je imela tri brate obrtnike, ki pa so je umrli. V Beograd je prišla Ljubica v svojih mladih letih kot šivilja in se je kmalu uveljavila v prosvetnih socijalističnih organizacijah. Sama se je pridno učila tujih jezikov in bavila se je tudi s književnostjo. Umetniška skupina "Abrašević", ki bo te dni proslavila svojo 30-letnico, beleži v svojih spominih Ljubico kot vneto in uspešno prosvetno delavko, predavateljico in članico ljudskega odra. Ko so začele izhajati v Beogradu "Radničke Novine", je bila Ljubica Ivoševičeva njihova stalna in zelo popularna sotrudnica. Socijalistični krogi v Srbiji so imeli živahne zveze z bolgarskimi socijalisti in tako se je Ljubica spoznala z Georgijem Dimitrovom, ki je bil tipograf v Sofiji in eden od navplivnejših voditeljev bolgarskega socijalističnega pokreta. Poročila sta se leta 1907.

Georgij Dimitrov je prišel večkrat v Beograd, popolnoma se je naučil srbskega jezika in postal je zelo priljubljen v krogu socijalističnih intelektualcev in mladih književnikov. Rojakom svoje soproge pa je mnogo koristil tudi v najtežjih časih. Ko je izbruhnila vojna, je bil med maloštevilnimi socijalističnimi poslanci v sofijeskem sobranju, ki so s skupino kmečkega voditelja, pokojnega Stambulijskega odločno nastopili proti vojni. Z zemljoradniškimi poslanci in tovariši svoje stranke, ki niso bili zaprti, je Dimitrov neustrešno vodil propagando proti bolgarskemu režimu in tudi proti vojni, večkrat pa je prišel tudi v srbske pokrajine, ki so jih okupirali Bolgari, ter tam s svojo odločnostjo preprečili marsikatero nasilje. Vneto je skrbel s svojo ženo tudi za srbske vojne ujetnike v bolgarskih taboriščih. Zadnjič je bil s soprogo v Beogradu kot begunec leta 1923 po preobratu v Bolgariji, ki je zrušil zemljoradniško vlado ter se uveljavil s krvjo in nasiljem. Iz Beograda sta odpotovala v Nemčijo in od tam v Rusijo.

V Beogradu in južno-srbskih mestih živi mnogo prijateljev Ljubice in njenega moža. Spomini niso živi sedaj samo zaradi senzacionalnega procesa, temveč tudi zaradi jubilejev, ki jih praznujejo srbske organizacije. Ljubica Ivoševič-Dimitrova, kakor se je podpisovala, nekdaj v listih in raznih leposlovnih revijah, je prva srbska proletarska pesnica.

Tako idealna žena gotovo vprašuje tudi danes, ko je njen življenjski tovariš zapleten v proces, s katerim skuša nasilje opravičiti svoj obstoj, rogajoč se pravici in človečanstvu.

Razbojniki ubili orožniškega narednika in nadzornika mestne straže.

V Kruševcu je alarmirala poveljnika mestnih redarjev Milana Živkoviča neka posestnica, da sta malo prej prišla na njeno dvorišče dva razbojnika oblečena, kakor okoliški kmetje, in da je eden visok, drugi pa majhen in čokat. Poveljnik straže je sam odhitel s posestnico in potem od njene domačije naprej po cesti. Govoril je z raznimi ljudmi, ki so prišli mimo, vse neznance pa je tudi legitimiral. Ob gozdu ob cesti je naletel naposled na dva neznana kmečka moža, ko pa je zahteval legitimacijo, je eden brez besede oddal nanj revolverski strel. Živkovič se je zrušil smrtno zadet na cesto, razbojnika pa sta pobegnila v gozd.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najkitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

BLAZNIKOVE
Pratike
za leto 1934
IMAMO V ZALOGI
Cena 20c
s poštmino vred.
"Glas Naroda
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KAKŠNA JE MOČ RUSKE ARMADE

O rdeči armadi se mnogo piše in razpravlja, vendar je o njej znano malo zanesljivega. Po sovjetskih podatkih šteje armada danes 565,000 mož stalne redne vojske ter vojno milico z obveznim, 8 do 11 mesečnim kadrskim rokom. V slučaju vojne sestavlja milica posebno rezervno armado. Člani rdeče armade so danes bolje situirani kot pripadniki katerihkoli drugih poklicev, izvzemši člane državne policije. Disciplina v vojski ni manjša kakor je bila v carski armadi, ker se polaga velika važnost na propagando med vojaštvom. Pa tudi med civilnim prebivalstvom se vrši živahna agitacija. V to svrho prirejajo posebne "vojaške dneve". Vsled tega je nastalo na ozemlju SSSR nešteto strelskih in športnih organizacij, ki vzdržujejo vojno razpoloženje med mladino.

V bivši ruski armadi se vojaštvo ni smelo baviti s politiko. Častnikom in vojakom je bilo prepovedano udejstvovanje na političnih sestankih. Sovjeti pa nasprotno zahtevajo od vojaka in častnika politično delavnost.

Ogromno važnost polagajo tudi na tehnično opremo rdeče vojske. Leta 1932 so izdali v to svrho okoli 1.6 milijard zlatih rubljev. Sovjetska Rusija razpolaga danes s 45 tvornicami, ki izdelujejo letala in druge potrebščine.

Zanimivo je tudi, da so v SSSR pomladili poveljniki kader, kjer so nadomestili vse starejše bivše carske častnike z mlajšimi močfi, ki so izšle iz sovjetskih vojnih šol.

KONEC ZUIDERSKEGA MORJA

Te dni so v prisotnosti članov holandske vlade otvorili zaključni gasip Zuiderskega morja, ki meri 30 km v dolžino. Zuidersko morje je s tem činom nehalo bivati. S tehničnega vidika je ta del razdeljen v dve ozemlji. Severozapadni del je popolnoma dovršen, severnovzhodni del pa še čaka na osušitev, čeprav je parlament že izglasoval potrebne kredite. Holandska je z dosedanjo osušitvijo Zuiderskega morja pridobila 215,000 ha plodne zemlje in bo na njem lahko naselila 200,000 ljudi.

Dopisi.

Cleveland, Ohio.

V preteklem letu sem čitala, da se ljudje čim dalje bolj zanimajo za čitanje časopisov. In to je resnica. Jaz vem, da se nisem vsa leta poprej toliko zanimala za časopise kot pa zadnjih par let. Ko mi je prišel časopis v roke, sem ga malo povečjem pregledala, pa sem ga že vrgla v kot kot prečitanega. Dopisa iz drugih krajev še pogledala nisem. Zdaj pa čimdalje bolj uvidevam, da nas ravno dopisi najbolj združujejo. Vsa čast in priznanje pridnim dopisovalcem.

Čitam rada poročila iz domovine kakor tudi poročila iz slovenskih naselbin širom Amerike. S posebno slastjo čitam poročila iz Little Falls, New York, ker to je moj rojstni kraj.

V petek 6. oktobra pa mi obtiči oko v Peter Zgagovi koloni, kjer piše, da ga vedno povabijo, kadar je prireditev v Slovenskem Domu na Žiberšah v Little Falls. To mi je dalo pero v roke, da sem začela pisati ta dopis. Moj ata so nam večkrat omenjali te Žiberše, ker tako se tudi reče sosednji vasi naše fare Rovt v stari domovini. Rekli so tudi, da kjer je sedaj Slovenski Dom, smo nekdaj mi živeli. Torej ni čudno, ako posvetim največ pozornosti dopisom iz tega kraja. Tamkaj mi tudi počiva najdražji zaklad — moja mamica, ki je umrla 14. novembra 1911 leta.

Iskren pozdrav vsem čitateljem tega lista, posebno rojakom v Little Falls, N. Y.

Mrs. Mary Avsec, roj. Spacapan,
6317 St. Clair Ave., Cleveland, O.

DVOBOJ MED ŽENSKAMA.

V nekem budimpeštanskem salonu sta se pri bridgeu sporekli dve dami, ki sta svojo ogorčenost tirali tako daleč, da sta si napovedali dvoboj. Poslali sta si sekundante in sta določili, da se bosta dvobojevali v neki dvorani za borenje. Sekundanti so dogovorili uporabo sabelj.

Na dan dvoboja sta si stopili nasprotnici nasproti, dvorano pa so napolnili gledalci do zadnjega kotička. Ko so nasprotnici obvezali s predpisanimi bandžami, pa sta se tako ustrašili svoje podobe, da sta v zadnjem trenutku odložili orožje, si padli okrog vratu ter se solzni poljubljali pred občinstvom, ki se je muzalo in s pikrimi opazkami zapuščalo dvorano.

PLAVAJOČI SPOMENIK

Curiška mestna občina, ki je po nedavnih volitvah zopet v rokah socialistične stranke, ki beleži celo porast glasov in en mandat več kakor doslej, je postavila nekemu dijaku, ki je rešil dekle iz voda Curiškega jezera, originalen spomenik. Najprej je ponujala rešitelju nagrado v denarju. Dijak pa je to odklonil, nakar so mestni očetje sklenili na mestu, kjer je rešitelj potegnil dekle iz vode, zabiti kol in k njemu pripeti plavajočega laboda, ki ima na levi nogi srebrno ploščico in na njej vgravirano rešiteljevo ime.

Peter Zgaga

Ta je iz Brooklyna, pa je resnična. Prijatelj Rudi mi jo je povedal.

Rojak je peljal ženo k zobozdravniku. Bila je sitna, klepetava in boječa, da je bilo joj.

Ko je sedla v stol, je neprestano vpraševala zobozdravnika, koliko škrbin ji bo poruval, če jo bo jako bolelo in kakšne zobe ji bo napravil.

Zobozdravnik je postajal nervozen, njen mož pa še bolj. Ona je pa govorila in govorila — brez prestanka.

Slednjič se mož ves obupan sklone k nji rekoč: — Veš kaj, sedaj je pa že dosti tega. Kar lepo gobec zapri in usta odpri, da bo mogel gospod začeti z delom.

*

Iz Waukegana prihajajo karte in pozdravi, da sam ne vem, kam bi ž njimi. Prijatelj Jože mi poroča, da me Littlefallčanke ne morejo pozabiti in da ga neprestano silijo, naj mi piše. V Waukeganu nisem bil še nikdar. Ne vem, kakšni fantje so tam, ker se obiskovalke mene spominjajo v navzočnosti waukeganskih fantov. Dejstvo je, da se me spominjajo. In zato nisem še izgubil upanja in korajže.

*

V New Yorku so te dni zaprli mlado žensko, ki je bila ob istem času s tremi moškimi poročena.

Če bi bila poročena samo z enim ter bi jih poleg njega imela pet ali šest, bi še danes uživala zlato prostost.

*

Marsikdo me vpraša, če bo roman na zadnji strani kmalu končan. — Neka čitateljica piše: Najraje bi videla, da bi se dejanje še celo zimo razvijalo, in za tem naj pride še lepši na vrsto. Toda kaj govorim. Saj lepši ne more biti.

Jaz ji pa odkrito povem, da bo prihodnji roman še lepši in bolj olrajt.

Še lepše bi pa bilo seveda in vse še bolj olrajt, če bi vsak naročnik pravočasno svojo naročnino obnovil.

*

V kratkem se bodo začele prireditve v slovenskih domovih, klubih in dvoranah. Čez pičel mesec — tam okoli sv. Martina — jih bo največ. Rojaki ga bodo krstili in se žegnali ž njim in s tem prištedili vinskemu patronu dosti truda in dela. 7. novembra bo prohibiciji odzvonilo. Zdi se, da so res začeli bližati boljši časi.

Hoover se vtaplja v morju pozabljenja. . . .

*

V starokrajskih listih čitam, da je dovolilo ne vem katero ministrstvo sto tisoč dinarjev za poplavljence v Sloveniji.

Stotisoč dinarjev ni prav posebno dosti. Vsak minister jih približno toliko na leto zasluži. Poplavljencev je pa samo v dolenjskih Strugah nad osemsto, ki bodo v porušenih domovih dolgo zimo zmrzovali in čakali pomladi. Pomladi je šele setev. Do žetve je pa še dolgo, dolgo.

*

Starost gleda z vedrim očesom v preteklost, s tožnim v prihodnjost. Nič čudnega torej, da je za sedanjost brez vsakega smisla.

*

Nekatere moške je težko ugnati.

Mlada zakonca sta si uredila poročno gnezdece v bližini mesta. Opremila sta hišo, obdelala vrtiček in uživala medene tedne.

Toda moškim se kmalu stoži po prejšnjem življenju. Pravijo, da se človek še tako belega kruha kmal naveliča in zahrepeni po ovsenjaku.

Nekega jutra mu je rekla solznih oči:

— Šele dva tedna sva poročena, pa si se že zamudil v mestu. Ali veš, da si prišel davi domov, ko je že petelin pel. Upam, da se kaj takega ne bo nikdar več zgodilo.

— O, nikdar več, nikdar več, draga moja — ji je zatrdil in pričel brusiti kuhinjski nož.

— Čemu pa brusiš nož? — ga je strahoma vprašala.

— Petelina bom zaklal. Saj sem rekel, da se kaj takega ne bo nikdar več zgodilo. Nikdar več ne bo petelin pel, ko se bom ponoči vračal domov . . .

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	Din. 100	Za $ 8.30	Lir 100
" $ 4.70	Din. 200	" $16.45	Lir 200
" $ 6.80	Din. 300	" $40.10	Lir 500
" $11.—	Din. 500	" $79.75	Lir 1000
" $21.75	Din. 1000	"$158.50	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	$5.00	morate poslati		$ 5.75
" "	$10.00	"	"	$10.85
" "	$15.00	"	"	$16.—
" "	$20.00	"	"	$21.—
" "	$40.00	"	"	$41.25
" "	$50.00	"	"	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOŽA HERFORT:

BIČJE JE GLASNO

Tiha, mirna gladina se je bleščala v vročem junijskem soncu. Ozračje je bilo soparno, nebo sivomodro. Veter je zaspal v temnozelenem bičju, ki je negibno stalo v gosti močvari. Velik, obsežen kos ga je bilo, le sem in tja so bile v njem svetle, bleščeče lise gladine, jezerceem podobne.

Na večer, ko se je sonce spuščalo za obsežno barsko ravan, se je pričelo v bičju spet življenje. Z glasnim gi, ik, gik so se glasile vodne kokoške, ponirek je vabil mladičke z visokim bi bi bib, bi, bibibi bib. Ko pa je pričelo šelesteti bičje v rahlem večernem vetru, ko so zaplne po gladini prve kokoške, ki so se prej skrivale v šavju pred vročimi sončnimi žarki, se je oglasilo bičje s svojo pesmijo. Čudna pesem je to bila. Tiho je pričela, vedno glasnejša, obstala na določeni višini in spela polagoma zamrla. Dore, dorre, karre, kare, kiek, kiek....

Dore, dorre, karre, kare v pozno noč.

Gledaš, gledaš, ptice ne zapaziš. Če boš pa tiho sedel ob trstju, boš videl ptiča, skoro škorčeve velikosti, sivorjavega hrbta, bledorumenih prsi; preko oči se mu vleče belorumena proga — to je trstni drozeg, pevec naših močvirij. Nikdar ti ne zleti na vrh trsta. Prej se je potikal med šavjem in rastlinjem tik nad vodo, kjer je lovil žužke in ličinke. Ko pa se mu je zahotelo pesmi, je splezal na vrh trsta. Peroti je malo povesil in že mu je grlo zatrepetalo v čudni pesmi naših močvirij.

Ko je postalo mlado bičje dovolj močno, tedaj je s svojim petjem že očaral samico. Pričela sta si graditi gnezdo. Visoko nad vodo sta ga postavila, med tri trste sta ga spetla, in jih ovila s travo, da je varno stalo na višini.

Vse poletje je bilo bičje polno te pesmi. Na jesen pa, ko je utihnila, so postale zato vodne kokoške glasnejše. Pridružili so se jim škorci. Kokoške so bile glasne, vendar pa niso prekričale glasnih, klepetavih škorcev. To je bilo na jesen, ko so se škorci zbirali v jate in zasenčili bičje s svojimi perotmi. Na jesen bičje ni bilo več zeleno. Dozorelo je in se posušilo, rjasto rumeno je bilo in še bolj šumelo v najrahlejšem vetru. Na večer je trstje vedno oživelo. Nepregledne jate škorcev so letale s polja, glasno čebljajoč, letale nad bičjem, pa s šume spuščale vanj. Potem so postali njihovi glasovi tožeči, ko da bi se hoteli posloviti. Tako so tožili vse dtlej, dokler jih ni wzel usodni mrak, dokler niso zaupali svojih kril tihi oktoberski noči. — Trstni drozeg je že prej zapustil svoje letno domovanje, pa se skoro neopaženo umaknil v dežele sonca. Še vodne kokoške so šle za škorci. Topla močvirja Italije, nezamrzla jezera višjega juga so oživela ob neštetih jatah lisk in tukalic. Ostali so samo redki stari samci, še celo ponirki so se umaknili iz močvirij in šli ob vodah proti mestu. To je bilo jeseni. Pozimi pa so posetile bičje divje race. Tista trstna vodna gladina jim je bila v varno zavetišče. Prišle so naše velike divje race, s severa pa njih manjše tovarišice, race potapljavke in žagarji so bili tedaj njihova družba.

Ko so pa kopnele poslednje lise snega po močvirnih travnikih, ko se je februar sklanjal marcu v naročje, tedaj so ostale v bičju divje race. Niso jih motile vesele, neugnane vodne kokoške s svojim kričanjem. V prvi tihi pomladni mesečni noči je klical lep zelenoglavi samec, ki je imel od vse zimske jate najlepše modroizpreminjajoče se zrealce na perotih in najmočnejše krivce z glasnim vek, vek, vek, krek, krek krek, bret, bret, samico. In tisto leto so v bičju ob pesmi trstnega drozga prvič zaplavale mlade divje race. Tedaj se je iz bičja prvič glasil svareči, vendar valeči vek, vek race, ki je vodila mladiče ob pesmi bičja, dorre, dore, karre, kare.

TRAGIČNA SMRT VSEUČILIŠKEGA PROFESORJA

V Amsterdamu se je te dni ustrelil dr P. Ehrenfels, profesor teoretične fizike na univerzi v Leydenu. Obiskal je svojega 15-letnega slabomnega sina v Pedagoškem zavodu v Amsterdamu. Po obisku je streljal z revolverjem najprej na sina; ki ga je hudo ranil, potem pa še nase in se je usmrtil.

Ehrenfels je bil rodom Dunajčan in je predaval fiziko in matematiko na raznih univerzah. V svoji stroki je bil naslednik Ludwika Boltzmanna, utemeljitelja teorije o plinih kot nadaljevanje statistične mehanike. Ehrenfels je bil oster logičen mislec. Na leydensko univerzo ga je pozval profesor Lorentz, ki je našel v Ehrenfelsu ne le dostojnega nadaljevalca svoje znanosti, ampak tudi sijajnega predavatelja in pedagoga, ki je bil slušateljem v vsakem pogledu vzoren učitelj.

MUZIKALNI SPOMIN

Dva nemška raziskovalca sta proučevala dejstvo, da se človeku pozabljeni muzikalni motivi brez zunanjega povoda in sami od sebe vračajo v spomin. Svoje poskuse sta delala z 200 glasbeniki in sta odkrila, da vlada v tem pojavljanju muzikalnih motivov neka periodičnost. Časovni interval, ko se motiv pojavi najživeje znova, znaša običajno 46 ur, so pa osebe, ki so jim pojavi v nižjih intervalih do 23 ur.

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Prst božji 30
Patria, povest iz iraške junaške dobe 30
Prva ljubezen 50
Po gorah in dolinah 80
Pol litra vipavca 60
Poslednji Mehikanec 30
Pravljice H. Majar 30
Predtrčani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu 25
Prigodbe čebelice Maje, trda ves 1.—
Ptice selivke, trda ves 75
Pred nevihto 25
Popotniki 60
Poznava Boga 30
Pirhi 30
Povodenj 30
Praški judek 25
Prisega Huronskega glavarja 30
Pravljice in pripovedke (Košutnik)
1. zvezek 40
2. zvezek 40
Prvic med Indijanci 30
Preganjanje indijanskih misjonarjev 30
Robinzon 50
Robinzon Crusoe 60
Revolucija na Portugalskem 30
Rdeča in bela vrtnica, povest 30
Rdeča megla 70
Rdeča kokarda 1.25
Seržant Diavolo, vez. 1.60
Slovenski šaljivec 40
Slovenski Robinzon, trd. ves. 75
Štefic Tomova koča 50
Španski invalid 35
Skozi strno Indije 50
Sanjska knjiga, mala 60
Sanjska knjiga, velika 90
Sanjska knjiga, (Arabska) 1.50
Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca, 1914—1918 ....1.25
Srodovinci, trd. ves. 60
broš. 45
Strelsko vojno 50
Skozi smrti, 4. zv. 25
Skozi pasji bič 35
Stanley v Afriki 30
Spomin znanega potovalca 1.50
Stritarjeva Anthologija, broš 80
Sisto Sesto, povest iz Abrucev 30
Sin medvedjega lovca, Potoptani roman 30
Študent naj bo, V. zv. 35
Sveta Notburga 35
Spisje, male povesti 35
Stezosledec 30
Sopek Samotarke 35
Sveta noč 30
Svetlobe in sence 1.20
Slike (Meško) 60
Spake, humoreska, trda ves. 90

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez. 90
broširano 70
Othelo 70
Sen Kresne noči 70

Splošna Knjižnica:

Št. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 dej., broš. 105 strani 35
Št. 4. (Cvetko Golar) Poletne klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano 50
Št. 6. (Novak) Ljubosumnost 20
Št. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 strani, broš. 35
Št. 8. Akt štev. 113 75
Štev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber,) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broš. 70
Št. 10. (Ivan Albreht). Andrej Ternoue, reljefna karikatura in minulosti, 55 str., broš. 25
Št. 11. (Pavel Golia) Peterčkove poslednje sanje, božična povest
Št. 14. (Dr. Karl Englis) Denar, narodno-gospodarski spis, posloveni dr. Albin Ogris, 230 str., broš. 80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt, Renee Mauperin 40
Št. 16. (Janko Kajdič) Življenje, pesmi, 112 str., broš. 45
Št. 17. (Prosper Marimee) Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str. 30
Št. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš. 50
Št. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 strani, broš. 45
Št. 21. (Frilolin Žolna) Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str. broš. 25
Št. 22. (Tolstoj) Kreutzerjeva sonata 60
Št. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. broširano 30
Št. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. 90
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del 90
Št. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. broš. 35
Št. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. 35
Št. 29. Tarzan sin opic, trdo vez....1.20
Št. 31. Roka roko 25
Št. 32. Živeti 25
Št. 35. (Gaj Salustij Krisp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. 50
Št. 36. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani 65
Št. 37. Domače živali 30
Št. 38. Tarzan in svet ....1.—
Štev. 39. La Boheme 90
Št. 47. Misterij duše ....1.—
Štev. 48. Tarzanove živali 90
Štev. 49. Tarzanov sin, trd vez 1.20
Št. 50. Slika De Graye 1.20
Št. 51. Slov. balade in romance....50
Št. 54. V metežu ....1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik 50
Št. 56. To in onkraj Šotle 30
Št. 58. Glad (Hamsun) 90
Št. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del ....1.—
Št. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del ....1.—
Št. 61. (Golar) Bratje in sestre....75
Št. 62. Idijot, I. del (Dostojevski 90
Št. 63. Idijot, II del 90

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

OKOSTNJAK NA VERIGI

Varšavska kriminalna policija raziskuje mračno in strahotno ljubezensko dramo, ki se je odigrala že pred dvajsetimi leti. Tragediji so prišli na sled po zaslugi nekega zidarja, ki je po naročilu poljskega zunanjega ministrstva popravljal defekt v kurilnici za centralno kurjavo. Zidar je čisto slučajno odkril vdolbino v zidu, ki je bila zazidana, v njej pa je slonel okostnjak na verigi. Sporočil je to policiji, ki je takoj uvedla preiskavo po svojih detektivih.

Poljsko ministrstvo za zunanje zadeve je nastanjeno v takozvani Bruhlovi palači in tam so tudi odkrili strašno najdbo. Ko je namreč bila Poljska sestavni del carske Rusije, je v tej hiši stanoval generalni governer poljskega ozemlja. Ta upravni uradnik je bil neomejen vladar v svojem okolišu, njegova pozicija je bila trdna, da je ni mogel nihče omajati.

In zgodilo se je, da je governer imel hčer, ki se je omožila z nekim častnikom, ki pa je poleg svoje žene imel rad tudi druge ženske. Oče užaljene hčere je zato zalezoval njegova ženska prijateljstva in zveze. Ob neki priliki je res zalotil svojega zeta s takšno žensko, ki je "odjedala" ljubezen njegovi hčeri. Pisala se je Klara Mannesgold in je bila po poklicu študentka.

Mannesgoldova se ni po tistem srečanjun z governerjem ruske Poljske nikoli več vrnila k svojim roditeljem. Oče in mati sta bila obupana zaradi izginotja krasotice. Javila sta stvar policiji, a sta zaman čakala, da se jima vrne otrok domov. Ker pa le nista dala miru oblastim, ju je nekega dne obiskal detektiv, ki jima je po ovinkih dal razumeti, da je bolje, če popolnoma opustita iskanje svoje hčere. Vsa strta sta tedaj oče in mati zaprla bol izginotja v svoje roditeljsko srce, na tihem pa sta le še upala, da se morda kdaj pojasni skrivnostna zadeva, zločin, ki sta ga domnevala, in način smrti ljubljenega otroka.

Zdaj je nedvomno izpričano, da je okostnjak na verigi ostanek ženskega trupla in ni dvoma, da je bila ta žrtev Klara Mannesgoldova. Okrutni governer je svoji hčeri v zadoščenje zaprl njeno sotekmovalko v ljubezni v klet, jo ondi priklenil na verigo ter jo nazadnje, ko so jo zapustile telesne moči, dal zazidati, da bi zločin nikoli ne prišel na dan.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

52

Sočutje z ubogo Henriko se je že poznalo na obrazih celo najtrdovratnejšim med temi lahkoživci, vajenim smejati se bolečinam, ki jih niso zadevale v živo.

Posebno Floretta ni mogla več zadrževati solz.

— Ubogo dekle! — je zašepetala, opirajoč se na ramo viteza de Vaudreya.

Roger je bil stisnjenih pesti v duši hud boj.

Še nikoli ni videla markizova družba plemiča tako čudnega vedenja.

Vsi ljudje iz te družbe so videli v njem nekakšnega filozofa, ki je živel, kakor je pač naneslo naključje, ne da bi se zmenil za to, kar se je godilo okrog njega. V svojih stikih je imel de Vaudrey malo iskrenih prijateljev, zato pa več priskledníkov, ki se vedno radi zbirajo okrog imenitnih ljudi, a to so navadno podle duše najnižje vrste.

Roger je bil splošno priljubljen kot mož odkritega, simpatičnega značaja.

Nekateri njegovi tovariši so bili to pot že opazili njegov zamišljeni obraz. Sklepali so iz tega, da mu ni po volji to, kar se je godilo tu vpričo njega.

Nihče pa ni slutil, kaj se bo zgodilo.

Roger je še vedno nepremično stal. Floreta ga je slišala šepetati:

— Oh! To je grozno!

Markiz se je pa na videz zelo zanimal za usodo slepe sirote.

— No, le pomirite se, gospodična, je tolažil Henriko, — takoj ukrenem vse potrebno, pošljem svoje ljudi, pošljem jih deset, če bo treba...

Markizovim gostom je bil po teh besedah kot da se jim je odvalil kamen od srca.

Mislili so, kakor tudi Henrika, da se je dal de Presles omehčati.

Vidno je bilo tudi splošno razočaranje, ko je markiz izjavil:

— Poiskati hočem slepo siroto in jo privesti sem.

— Njo! — je vzkliknila Henrika.. v to vilo!... z menoj!... to pomeni dvojno onečaščenje namestu enega, dve žrtvi namestu ene... In to je vse, kar mi morete odgovoriti!... In nihče tu nima glasu, da bi ga dvignil proti vam. Torej lahko mirne duše trdim, da med temi lahkoživci in razuzdanci ni nobenega plemiča!

Kdo bi mogel verjeti? — splošen smeh je bil odgovor na to težko žalitev, ki jo je vrglo dekle v obraz vsem tem plemičem, pogreznjeni mv moralno močvirje.

Samo Roger de Vaudrey je čutil, kako mu pritiska kri v glavo. Razumel je vse, kar je bilo nečastnega v vedenju teh ljudi, ki so se smejali časti ubogega dekleta in se naslajali liki divje zveri nad to resnično, globoko bolestjo.

In od jeze je strl čašo, ki jo je držal v roki.

Floretta je opazila njegovo razburjenje.

— Stvar se kazi, — je zašepetala Juliji.

Ta čas je stopil markiz korak naprej, da bi se približal svoji žrtvi in z izrazom zaničujoče samozavesti se je zahehetal, rekoč:

— Motite se, lepotica, tu smo vsi resnični in dobri plemiči.

Drhteč po vsem telesu je Henrika dvignila glavo in ošinila s plamtečim pogledom tiste, ki so se smejali njenemu obupu, potem je pa nadaljevala:

— Ponavljam, da med vami ni nobenega poštenjaka.

To pot se pa Roger ni mogel več premagovati. Z močno roko je pahnil od sebe vse, ki so ga ločili od Henrike, potem pa je stopil k nji, se ji poklonil in dejal vés rdeč od jeze:

— Motite se, gospodična.

Grobna tišina je nastala po teh besedah. Vsi pogledi so se obrnili na viteza, ki je bil tako nepričakovano stopil v ospredje...

Vsi so napeto pričakovali, kaj bo storil. De Presles se ni niti ganil. Poznalo se mu je pa, da je prebledel, čeprav je imel na obrazu debelo plast barvila.

Njegove oči so metale strele na moža, ki se je tako nepričakovano zavzel za njegovo žrtev.

Vendar je pa poskusil nasmehniti se in ustnice so se mu krčevito raztegnile. Okrog sebe je zaslišal rahlo mrmranje, ne da bi dobro razumel, kaj pomeni.

Bilo je vendar jasno, da se je zdelo vedenje mladega viteza vsem zelo drzno, da je bil vitezov nastop proti vsemu pričakovanju; družbi se je zdelo malo čudno, da pozablja, da je gost markiza de Preslesa. Nihče si pa ni upal pokarati ga odkrito za to, da je nastopil proti markizu v trenutku, ko je šlo za dekliško čast.

Nastopil je odločilni trenutek.

Brez oklevanja je Roger ponudil Henriki roko in dejal počasi, naglašujoč vsako besedo:

— Sprejmite to roko, gospodična, to je roka plemiča... Naslonite se nanjo brez strahu in pojdiva odtod...

Henriki je zažarel obraz od veselja; končno se je našel nekdo, ki bo rešil njeno čast.

— Ah, hvala... hvala, gospod! — je vzkliknila in se oprijela vitezove roke.

Toda pod težo srditega markizovega pogleda se je zopet ustrašila in zašepetala:

— Pojdiva, gospod, pojdiva hitro, za božjo voljo vas prosim!...

Toda markiz je bil zadet v živo. Nepričakovano vmešavanje mladega viteza v njegove posle se mu je zdelo izzivanje, grožnja...

In videč, da hoče Roger odvesti Henriko, je skočil proti njima, da bi jima preprečil odhod.

— Oprostite, gospod, — je dejal na videz še mirno, — sem v svojem domu in pod nobenim pogojem ne bom dovolil...

— Ah, pustite naju oditi, markiz!

— Šalite se, vitez, ne dovolim...

Ni izgovoril svoje misli. Tisti hip je začela biti ura.

— Čujte, — je nadaljeval de Presles, — polnoč! Ob tej uri ni še nikoli nihče odšel iz te vile...

— Torej bova midva prva! — je vzkliknil vitez.

Stopil je pred markiza in se pripravil odriniti ga s poti.

— No, umaknite, se! — je zagodrnjal Roger. — Le hitro, nama se mudi.

— Oho, to je pa že od sile. Ali veste, da govorite z menoj kot s služabnikom.

Roger in de Presles sta že držala v rokah meče.

Pripravila sta se na dvoboj. Njuni prijatelji so takoj priskočili, da bi ju ločili.

Ženske so kričale, plakale, prosile.

Floretta je skočila k vitezu, Julija pa k markizu.

Nastopil je trenutek grozne negotovosti in strahu za ubogo Henriko, ki je mislila, da je znova v rokah brezvestnega razuzdanca.

Prestrašeno dekle je sklenilo roke, proseč boga, naj ji pomaga in ohrani njenega plemenitega zaščitnika, ki naj bi se boril, da poskusi rešiti njo.

— Bože moj!... Usmili se naju... Varuj naju! — je šepetala vsa iz sebe.

Markiz de Presles se je končno iztrgal iz rok svojih prijateljev, ki so hoteli dvoboj preprečiti.

Drhteč od jeze je zaklical svojim prijateljem, da mora to žalitev oprati kri.

Iztrgal se je prijateljem iz rok, potegnil meč iz nožnice in stopil izzivajoče pred viteza.

Nadaljevanje sledi.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Gospa REGINA

Roman iz življenja

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

58

Dobro naj bo imela tvoja hči, draga gospa Regina. In ti Valter, moj prijatelj, boš zadovoljen s svojim Tomom. Nič mi ne bo višjega, kot sreča tvoje hčere. Poplačal vama bom vajino dobroto, draga mi prijatelja; počivajta mirno v tuji zemlji.

Kaj si je mislila teta Greta! Uršika v kak zavod? Da bi bolestno hrepenela po svojem stricu Tomu, da bi jo pokvaril s stoterimi neumnostmi in površnostmi! V dekliškem zavodu pridejo skupaj različna dekleta. Ne, Uršika bo ostala pri njem; ni si mogel misliti, kako bi bilo mogoče, da je ne bi vsak dan imel poleg sebe.

Tedaj pa mu naenkrat leže neka misel na težko srce. Ako bi Uršika nekega dne s kakim tujim človekom, ki bi ga ljubila, odšla iz hiše? Tom globoko vzdihne, nato pa prepodi to misel. Na to ne sme misliti, ne sedaj — še dolgo ne, saj bo za to še dovolj časa. Saj je bila še tako mlada. Še leta bo njegova, samo njegova. Samo ne preveč se ukvarjati z mislijo, da jo bo nekega dne moral oddati. Proč s temi mislimi!

Naglo odide k notarju, ki je ravno skončal svoje posle.

— Ali imate še malo časa, gospod svetnik?

Notar pogleda na uro.

— Ako ne bo vzelo dolgo. Sedaj moram najprej v Erfurt, da tam uredim nekatere zadeve. Jutri dopoldne pridem zopet k vam. Če imate še kaj važnega — prosim.

— Potem morete iti takoj z menoj v Erfurt, gospod svetnik.

— Ali greste še danes enkrat tja?

— Da, pripeljati hočem svojo teto in mojo varovanko. Ravno o njej bi z vami govoril. Njen oče in mati sta malo pred najinim odhodom iz Transvaala oba en dan umrla. Očeta so ustrelili boljševiki, ko je skušal uporne delavce pomiriti, mati pa je vsled razburjenosti umrla za srčno kapjo. Tema dvema človekoma sem dolžan tolike hvaležnosti, da smatram za svojo dolžnost, da se zavzamem za njuno hčerko. V moji hiši naj ima svoj dom, jaz pa bom njen varuh. Stara je šele petnajst let. Zato bi vas prosil, da mi v tej zadevi pomagate, da bo vse gladko rešeno.

Notar se je v svojem poklicu, ki mu je prinesel marsikatero presenečenje, že odvadil, da bi se čemu še čudil. Prikloni se in pravi mirno:

— To bomo uredili brez vsake težave. Ako mi ob priložnosti izročite listine svoje varovanke, kakor tudi mrtvaški list in osebne zadeve njenih starišev, bom vse naglo spravil v tir.

— To se bo zgodilo, gospod svetnik.

— Seveda bo za vas mnogo boljše, ako ne živite sam v svoji hiši.

— To mislim tudi jaz. In moja teta bo na mojem domu gospodinja ter bo obenem imela mojo varovanko pod svojo oskrbo.

— Za to je vaša gospa teta kot nalašč. Hvaležen sem ji tudi, da vas je tako naglo obvestila o vsem, kar se je tukaj zgodilo. Prav nič nisem vedel, kje naj vas iščem.

— Ves čas moje odsotnosti je bila z menoj v pismeni zvezi. In meni je tudi verjela tedaj, ko sem bil obdolžen tatvine. Samo njej se imam zahvaliti, da sem imel na razpolago saj majhno vsoto, ko sem odšel v tuji svet. Sedaj pa naj ima zato dobro pri meni.

— To vam dela čast, gospod Reiner.

— Sedaj pa greva, gospod svetnik, ako vam je prav?

Nekaj minut nato se oba gospoda z avtomobilom peljeta v Erfurt.

*

Uršika zvečer ni mogla kmalu zaspati. Ni bila navajena na to, da bi pod njenim oknom vozili vozovi in avtomobili. Na to ni bila navajena niti v taboru, niti na parniku. Slednjič pa vendarle zaspi in je trdno spala v pozno jutro. Ko Kristina potrka, na njena vrata, prestrašena poskoči in se še vsa zaspana ozre po prijazni sobi. Ni vedela takoj kje je, toda ko se zopet zave, je bila takoj iz postelje.

— Takoj pridem, Kristina, — zakliče.

Naglo se obleče in kmalu je bila pred teto Gretc.

Teta jo smeje pogleda.

— Dobro jutro, Uršika! Ali si dobro spala?

— O, draga teta Greta, prositi vas moram za oprostitev, da sem tako dolgo spala. Ako me Kristina ne bi zbudila, bi še sedaj spala.

— To je prav. Mladost potrebuje spanja. Samo žal mi je, da sem ti mogla dati tako majhno sobico.

Uršika ji poljubi roko. Smeh se ji razlije čez obraz.

— Meni se zdi velika, kajti naše sobe v leseni hiši niso bile nič večje in so morale zadostovati za stariše in za mene. In moja kabina na parniku je bila še manjša. V Kapstadtu in v Hamburgu sem seveda imela večjo sobo, toda sem bila v nji popolnoma izgubljena. Tako lepe sobe, kot je tvoja sprejemna soba, pa nisem nikdar imela. Naše sobe v leseni hiši so bile zelo skromno opremljene.

Teta Greta se čudi.

— Še bolj skromno?

— Seveda! Moraš pomisliti, da je bilo treba našo hišo tekom let večkrat preseliti Kolikor dalje je bila zgrajena avtomobilska cesta, toliko dalje smo se morali preseliti. In vendar smo bili veseli, da smo imeli to hišico, ker bi morali drugače stanovati v šotoru. Tudi stric Tom je moral z Mr. Brownom stanovati v šotoru.

— Da, da, o tem mi je Tom pisal. Še mnogo mi morata o tem povedati. Ljubi Bog, potem ste morali tam doli imeti zelo težavno življenje.

— Težav in skrbi ni primanjkovalo, toda je bilo tudi zelo lepo. Bili smo vsi skupaj. In stariši so bili sama dobrota in ljubezen do mene in strica Toma. Vsak dan je bil pri nas, če je imel le malo časa. In ob nedeljah je bil od jutra do večera naš gost.

Teta Greta se ni utrudila izpraševati in poslušati in Uršika je morala pripovedovati tudi o smrti svojih starišev — tedaj pa se ji glas prelomi in oči so se ji porosile. Teta Greta jo pritisne k sebi.

— Ubogo dekle, koliko bridkosti si že morala navzlic svoji mladosti prenesti. Toda sedaj se ne smeš več tako žalostiti; s tem ti ni nič pomagano in samo škoduje tvojemu zdravju. Tudi strica Toma bi to zelo žalostilo. Samo počakaj, kadar boš enkrat v njegovi hiši v Langenfurtu. Lepo, krasno je tam. Kot grad stoji velika hiša sredi parka in vse sobe so krasno opremljene. Kar verjeti ne morem, da bom tudi jaz živela v tej krasni okolici.

— To je samo ob sebi razumljivo! Stric Tom bo vendar svojo teto, ki jo ima tako rad, vzel k sebi. Drugače sploh ne more storiti. Tako dober, usmiljen in velikodušen je. Nikdo ni tak kot je on; kakor moj oče. Oba sta si bila podobna po značaju in mišljenju; samo oče je bil starejši in resnejši. Stric Tom je bil vedno vesel in to je vsem napravilo srce lahko. Mama je pogosto rekla: — Naš varovanec, Tom, je za nas pravi dar božji in za celo taborišče. — To sem tudi jaz čutila od svoje prve mladosti. Ko sem bila še majhna, se je igral z menoj; rezljal mi je razne igrače in se je smejal in norel z menoj. Čim večja sem postajala, tem bolj sem spoznavala, koliko se mu imam zahvaliti in kako dober in zvest prijatelj mi je bil. Vedno je bil pripravljen pomagati mi in ustreči mojim željam, če so bile tudi še tako zamotane in otročje.

In Uršika še dalje pripoveduje o Tomu in pri tem so ji zažarele oči in bila je polna ginjenosti. Vedno več dogodkov iz taborišča se je spomnila in jih je pripovedovala, da bi ji mogla dokazati, kako dober človek je Tom, kako je v taborišču vedno vedel za svet in kako je za vse skrbel.

(Dalje prihodnjič.)

PO DVEH LETIH RAZKRITA UMORA

Skoplje, 2. novembra.

Po dveh dolgih letih sta popolnoma razkrita dva umora, ki ju je zagrešil bivši ruski polkovnik Vladimir Potjehin. Njegova dva zločina sta razkrita po izpovedbi, do katere se je zločinec kakor Razkolnikov naposled odločil po dolgih duševnih borbah. Polkovnik Potjehin je koncem avgusta leta 1931 ustrelil svojo ženo Katarino in svojo taščo, trupli pa zakopal na vrtu svoje hišice na periferiji Skoplja. Med ruskimi emigranti v Skoplju se je že tedaj govorilo, da je pripovedovanje polkovnika Potjehina, ki je trdil, da sta mu žena in tašča nenadoma odpotovali v inozemstvo, dokaj sumljivo. Potjehin pa je bil samotar in tudi rojakom niso bile znane razmere v njegovi hiši. Ker so Rusi po Skoplju govorili, da ne morejo verjeti, da bi Olga Kozlovska, Potjehinova tašča, odpotovala brez slovesa, je policija poklicala Potjehina, da bi pojasnil nenavadno potovanje tašče in žene. Potjehin je mirno pripovedoval, da se je tašča že dolgo odpravljala v inozemstvo in da je imela tudi že pripravljen litvanski potni list, njena hči pa se je šele v zadnjem hipu odločila, da spremlja v Sarajevo, kjer ima neke znance in kjer namerava ostati dalje časa v kopališču.

Ko je poteklo več mesecev in so Rusi spet izrazili svoj sum, je policija ponovno klicala Potjehina, če ve kaj o svoji ženi in tašči. Potjehin je tedaj dejal, da mu je žena samo enkrat pisala iz Sarajeva in da od teda ni več glasu o njej in taščі. Lani enkrat pa je pripovedoval, da je tašča umrla v Budimpešti kot žrtev neke avtomobilske nesreče, žena pa da je nekje v inozemstvu. Policija je bila medtem že ugotovila, da ni Katarina Potjehinova nikdar prebivala v Sarajevu, pozneje pa je dobila tudi od policije iz Budimpešte poročilo, da ni res, da bi bila kdaj tam prebivala Olga Kozlovska in da je popolnoma zanesljivo ugotovljeno, da ni bilo avtomobilske nesreče, pri kateri bi bila izgubila življenje oseba tega imena. Vsa ta poročila so dokazovala, da so polkovnikove izjave neresnične, in je policija začela moža na skrivaj vestno opazovati. Agenti pa niso mogli odkriti ničesar posebnega. Mož je samotaril kakor poprej, videlo pa se je, da nekaj prikiva in da se tudi dobro zaveda tajnega nadzorstva. Pred šestimi tedni je polkovnik izigral svoj zadnji adut. Sam je prišel na policijo ter pokazal razglednico iz Varšave, na kateri je bilo pisano v ruščini z ženskim podpisom, kako je njegova žena našla dobre prijatelje v Varšavi, s katerimi namerava v kratkem odpotovati v Ameriko. Na kratko se je Katarina s to razglednico poslavljala le od svojega moža ter omenila tudi nenadno smrt svoje matere v Budimpešti. Na policiji so to razglednico pridržali, da bi primerjali rokopis z originalnimi pismi Katarine Potjehinove. Ta originalna pisma je policija dobila od nekih sorodnikov Olge Kozlovske iz Rige, ki so se na policijo obrnili zaradi skrivnostne usode matere in hčerke. O teh originalnih pismih Potjehin ni vedel ničesar. Tehnični oddelek policije v Beogradu je takoj ugotovil, da rokopisa nista identična, policija pa se je obrnila tudi v Varšavo, če je res, da prebiva tam Katarina Potjehinova. Potjehin, ki je s pomočjo nekih rojakov v Varšavi izvedel mistifikacijo z razglednico, je kmalu uvidel, da se mu trik ni posrečil in da je z njim svoj položaj še poslabšal. Nadzirali so ga še bolj skrbno kakor poprej ter čakali na poročilo iz Varšave.

Predno je to poročilo prišlo, pa se je zločinec sam odločil za priznanje. Dva svoja rojaka je poklical k sebi na dom, potem pa stopil na policijo ter prosil policijskega uradnika, naj gre z njim, da mu bo razodel nekaj zelo važnega. Potjehin je že od daleč dišal po žganju in ker ni hotel govoriti v uradu, so šli na njegov dom, kjer je pripravil papir in črnilo. Najprej je na dolgo in široko opisoval svoje življenje, kako je bil nekdaj bogat in kako je z malimi ostanki svojega premoženja pribežal v Jugoslavijo in se pred 7 leti naselil v Skoplju. Leta 1927 si je zgradil malo hišico, s Katarino pa se je poročil leta 1929. Zatrjeval je, da je mlada ženska njega, ki je že prileten varala že od začetka in da je slučajno o tem dobil mnogo dokazov. Aprila 1931 je pisala tašča, da bi se rada priselila k njemu in Katarina ji je šla naproti v Beograd. V Beogradu se je sestala s svojim ljubimcem, nekim bivšim ruskim oficirjem, in tašča je prišla v Skoplje z namenom, da odvede hčer s seboj. Potjehin pravi, da je ženi vse odpustil, ter jo prosil, naj ostane pri njem Žena mi hotela. Ko je prišel dan slovesa, je bil tako razburjen, da sploh ni vedel, kaj dela. Ker so bile vse njegove prošnje zaman, je zgrabil za revolver in ženo ustrelil. Hotel je ustreliti tudi sebe, a ker je baš tedaj planila v sobo tašča, je ustrelil še njo kot povzročiteljico vsega gorja. Sprožil je potem tudi proti sebi, v revolverju ni bilo nobenega naboja več. Na vrtu je potem trupli položil v dve jami, ki sta še ostali od zidarskega dela. Sedmi dan po zločinu se je odpeljal v Beograd in je tam v ruski cerkvi plačal sedmino za ženo in taščo. Na ženinem grobu je vsak dan molil in poleti je na njem prespal tudi mnogo noči. Pravi, da se mu žena prikazuje v sanjah. Ko je vse to izpovedal, je policiste in priče odvedel na vrt. Ženin grob je pokazal takoj, ostanke tašče pa so morali precej dolgo iskati, ker so ves vrt bohotno prerastle koprive. Med žalostnim iskanjem se je zbrala okrog vrta velika množica ljudi, kajti po mestu se je raznesel glas, da se Potjehin izpoveduje.

Potjehina so po izpovedbi takoj odvedli v zapor in je policija prepričana, da je umora res izvršil zaradi ljubosumnosti, misli pa, da ni streljal v afektu, marveč da se je na krvavo delo že dalje časa pripravljal.

ČEBELE PREMAGALE STRAŽNIKE

Neka policijska stražnica v Dublinu je postala pred kratkim žrtev napada čebelnega roja. Čebele so se zagnale v stražnico in napravile med policaji takšno zmedo, da so vsi zbežali na ulico. P a r pogumnejših mož se je nato skušalo približati sobi, a razdražene čebele so jih vselej odgnale s svojo srditostjo. Zato so poklicali na pomoč gasilce, ki so prišli z žveplenim plinom. Šele ta je pregnal čebele iz stražnice, medtem ko so morali nekateri opikani policaji v zdravniško ambulanco, kjer so jim omilili bolečine čebelnih pikov.

SKAŽENI OBRAZ LAŽNE GRETE GARBO

Koliko je vreden obraz, ki je podoben obrazu Grete Garbo, pa se skazi in izgubi značilne poteze, da mu ni več sličen? O tem vprašanju je pred kratkim razpravljalo neko švedsko sodišče in je prišlo do zaključka, da je takšno obličje vredno najmanj 10,000 švedskih kron.

Zadevna obravnava je bila v Sollentuni na Švedskem. Zgodovina procesa je skoraj toliko zanimiva kakor zaključek sodišča za odškodnino. Neka gospodična, z imenom Eivor Noerstroem iz Ulriska je namreč bila izbrana na nekem dijaškem sestanku za dekle z obrazom, ki najbolj sliči obrazu božanstvene Grete. To priliko je brž izrabila neka filmska tvornica, ki je angažirala Noerstroemovo za film "Lažna Greta Garbo".

Ta film je bil sreča in uspeh Noerstroemove, obenem pa tudi njena katastrofa, kajti posredstvom tega filma se je filmska junakinja seznanila z Goestarjem Dillnerjem, pristala na njegov predlog, da se peljeta na izlet z avtomobilom in ta avtomobilski izlet je postal usoden za njeno bodočnost. Zvrnila sta se namreč s Dillnerjem v neki obcestni jarek.

Pri padcu avtomobila se je razbilo zaščitno steklo in njega drobci so ranili in popolnoma spačili obraz "lažni Greti Garbo", ki je zaradi te napake postala nemogoča "tajna konkurentka" filmske zvezdnice. Ko je namreč Eivor Noerstroemova čez nekaj časa zapustila bolnico, si je morala tudi sama priznati, da je njena prejšnja podobnost z božanstveno Greto izginila. In tako je prišla tudi pogodba s filmsko družbo ob veljavo.

Noerstroemova si ni vedela drugače pomagati, kakor da je vložila tožbo proti svojemu prijatelju, ker ji je uničil bodočnost. Sodišče je zvelo zadevo v roke, proučilo argumente tožiteljice in napravilo sklep, da je njena podobnost Greti Garbo res za vedno izginila. — Goester Dillner ji mora zato plačati 10,000 švedskih kron in še 1200 kron kazni zaradi prehitre vožnje. Noerstroemova dobi povrhu tega še odškodnino za bolečine, ki tudi ni majhna. Znaša namreč 12,500 kron. Dillner pa pravi, da bo skušal to finančno operacijo rešiti na drug način: vzel bo Noerstroemovo za ženo in bo ubil dve muhi z enim mahom.

NOREC PRI ZOBOZDRAVNIKU

K zobozdravniku začetniku v nekem poljskem mestu je prišel te dni kot prvi pacijent prileten mož, ki je pogumno sedel na stol in prosil, naj mu zdravnik plombira več gnilih zob, zlasti zob modrosti, ki da ga strašno boli. Lahko si pa mislimo zobozdravnikovo presenečenje, ko je opazil, da mož zob sploh nima. Misleč, se hoče iz njega norčevati, ga je začel zmerjati, je pa takoj umolknil, ko je potegnil mož reverver iz žepa, mu ga nastavil na prsa in zakričal: "Ali mi boš plombiral zobe, ali te pa ustrelim!" Zobozdravnik je takoj spoznal, da ima opraviti z norcem, in hočeš nočeš je moral igrati z njim komedijo.

Pognal je stroj in ne da bi se dotikal norčeve čeljusti, je z drhtečo roko brskal po njegovih ustih, vmes mu je pa med dovtipi razlagal, kaj dela in kaj pacijenta še čaka. Norec ni dovolil, da bi zobozdravnik le za hip odšel od njega. Dobro uro je trajala ta mučna procedura, končno so pa postali ljudje v čakalnici nestrpni in nekdo je stopil v ordinacijsko sobo, kjer je takoj spoznal, kaj se godi. Pacijenti so obvestili umobolnico in norca so kmalu spravili tja, kamor je spadal.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO $2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

18. oktobra:
St. Louis v Hamburg

20. oktobra:
Statendam v Boulogne
Olympic v Cherbourg
Paris v Havre

21. oktobra:
St. Louis v Hamburg
Vulcania v Trst
Bremen v Bremen

24. oktobra:
Berengaria v Cherbourg

25. oktobra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

27 oktobra:
Majestic v Cherbourg

28. oktobra:
Europa v Bremen
Volendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa

1. novembra:
New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra:
Volendam v Boulogne
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre

8. novembra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Bremen v Bremen

10. novembra:
Rotterdam v Boulogne
Berengaria v Cherbourg

11. novembra:
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra:
Pres. Roosevelt v Havre
St. Louis v Hamburg

17. novembra:
Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18 novembra:
Augustus v Genoa

22. novembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra:
Europa v Bremen
Veendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra:
New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

2. decembra:
Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra:
Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

9. decembra:
Rex v Genoa

12. decembra:
St. Louis v Hamburg

13. decembra:
Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra:
Paris v Havre

15. decembra:
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra:
Washington v Havre
Hamburg v Hamburg

27. decembra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

31. decembra:
Pennland v Havre

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE — — — — — 25. NOVEMBRA
BERENGARIA — — — — — — 29. NOVEMBRA
EUROPA — — — — — — — — 15. DECEMBRA
BERENGARIA — — — — — — 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE — — — — — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street New York, N. Y.